

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

572. An ergo etiam solutio pensionis facta per Titularem moribundum constituat Pensionarium in possessione exigendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

mon. Prioratus. 25 Feb. 1622. Et si lite pendente impediretur exactio, pensionario intentante summarissimum possessorem retinenda, pensionarius dicitur pati spolium. *Lott. n. 104.* nec agens hoc iudicio summarissimo possessorio teneatur exhibere titulum. *Corrad. loc. cit. nec ostendere literas reservationis, Garc. loc. cit. n. 446.* juxta *Rot. in Anconit. pensionis. 15. Jun. 1587.* cui ait *n. 454.* non ob stare aliam decisionem *Rotæ in Patens. pens. 5. Decemb. 1594.* in qua dicitur: in possessorio debet constare ante omnia de existentia literarum reservationis pensionis; eod quod intelligenda, quod debeat constare de reservatione pensionis saltem per supplicationem, licet non sit necessarium, ostendere literas expeditas. De cetero, qualiter non agens hoc iudicio summarissimo retinenda, sed possessorio vero debeat ostendere literas & reservationem pensionis et si necesse non sit, eum narrata in reservationis verificare, de hoc inquam vide dicta supra, ubi de obligationibus pensionarii, & *Castrop. de benef. d. 1. p. II. §. 6. n. 15.* citatumque ab eo *Garciam.* In summa per talem unicum solutionem acquiritur possessio pensionem deinceps exigendi ad omnes effectus juris *Barbo. juris Eccl. l. 1. c. 39. §. 3. n. 2.*

2. Respondeo secundò ampliando responsionem, Primò, ut procedat, etiam si solutio ista unica facta fuisset non ab ipso titulari possessore, contra quem agitur, sed ab ejus in beneficio gravato predecessore. *Ventrigl. loc. cit. n. 59.* *Cardin. de Luc. de pens. d. 36. n. 3.* *Castrop. loc. cit. n. 13.* *Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 87.* (quamvis is subjungat *n. 88. se,* licet id verum censet, estimare consultius futurum pensionarium, si confestim mortuo beneficii possessore curet fieri intimationem successori cum mandato de solvendo quolibet termino obvenerit ad evitandas omnes difficultates, quas successor in beneficio possit excitare) *Lott. n. 109. & 113.* testans, sic *Rotam* in unica solutione facta per antecessorem sæpissime pronunciasse pro manutentione pensionarii contra successorem. Ex variatione siquidem personarum ex parte rei non mutatur, aut eliditur jus actoris. *l. 2. ff. de verbor. oblig. præcessoræ & successor in officiis & dignitatibus reputantur una eademque persona. gl. in c. quoniam Abbas. v. substitutum. de off. delegat. Lott. n. 110 & 111.*

3. Secundò, etiam si solutio illa unica facta metu censurarum. *Garc. loc. cit. n. 451.* citans plures *Rotæ* decisiones. *Ventrigl. loc. cit. n. 57.* *Castrop. loc. cit.* præcedente etiam compulsionem & mandato Judicis, sive justo sive injusto, etiam sub pæna censurarum, imò censuris actualiter illatis; quia præsumitur ad huc obediendi voluntas, & in illa voluntate continetur patientia *Lott. loc. cit. n. 208.* nisi solvens, dum solvit, fuisset protestatus, se compulsus, & metu censurarum solvere; hæc enim protestatio remover animus ab actu solutionis, locòque patientiæ inducit dissensum, & sic impeditur, quò minus per talem solutionem possessionem acquirit pensionarius. *Garc. n. 452.* *Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 205.* sine tali autem protestatione factam vel unicum esse solutionem, sufficit (non enim simplex metus præexistentia sufficit, ut actus dicatur metu factus, nisi de metu protestetur, quando protestatio non potest impediri. *Lot. n. 209.* ex *Gratian. discip. for. c. 113. n. 10.*) nec juvabit ad elidendam illam confessionem, si postea posteriores solutiones factas cum dicta protestatione; cum hæc protestatio-

nes subsequentes conferent solum dissensum circa actus, quibus applicatae sunt, & non sunt habitiles ad revocandam patientiam præstitam semel unico illi actui solutionis, qui sufficiebat ad acquirendam quasi possessionem. *Lott. n. 210.* juxta *decis. Rotæ in Osensipens. 25. Jun. 1618.*

4. Tertiò. Ampliatur, ut ad acquirendam possessionem exigendi totam pensionem sufficit, exactam semel & solutam partem etiam minimam pensionis, modò ea soluta animo solvendi & reliquum, & hoc quoque animo exacta à pensionario, *Ventrigl. loc. cit. n. 58.* *Lott. loc. cit.* *Card. de Luc. de Pens. d. 37. n. 2.* Solvens enim partem debiti censetur (intellige in dubio) agnoscere totum debitum, *Ventrigl. loc. cit.* in similibus enim incorporalibus quasi possessio recipit suum esse non ex latitudine facti intrinseci, sed ex affectu & patientia illius, contra quem acquiritur, exemplo intendentis, acquirere possessionem fundi, cui satis est apprehendere possessionem unius partis etiam glebæ, animo apprehendendi possessionem totius. *Lott. n. 124. & 125.* Atque ita ad effectum simplicis possessionis & manutentionis non tam attenditur factum solutionis, quam animus solvantis & exigentis, in quo tota vis acquisitionis possessionis consistit. *Lott. n. 122.* Unde contrarium erit, si titularis solverit illam partem, non ad computum, sive non ut partem, sed ut totum, non volendo deinceps vel ultra id, quod solvit, aliud solvere, tunc solum acquiritur possessio exigendi istam partem, seu determinatam quantitatem. *Ventrigl. loc. cit. n. 58.* *Lott. n. 128.* citans *Rotam decis. 547. n. 8. p. 1. recent.* Neque his obstat decretum, de quo paulò supra annullans pensionem de consensu, nisi integrè soluta pensio; eod quòd, dum hæc exceptio respicit nullitatem pensionis, rejicienda sit ad petitorium, & locum non habeat in possessorio. *Lott. n. 129.* Ampliatio ulterius loco sit

Questio 572. An ergo etiam solutio pensionis facta per titularem moribundum constituat pensionarium in possessione exigendi?

R Espondeo, videri poterat, quòd non; eod quòd iste actus factus per moribundum habendus sit pro non facto in præjudicium successoris, ac etiam Ecclesiæ vel beneficii ob fraudem præsumptam; quemadmodum actus subinfeudationis gestus a feudatario infirmo, vel aliàs constituto in limine devolutionis est nullus, ut *Card. de Luc. sub rit. de feudis. d. 1. uti & resignatio officii venalis, ut idem Card. cit. de regal. d. b.* Item actus resignationis beneficii in infirmitate factus est nullus juxta dicta aliàs. Quin & in hac ipsa materia pensionis reservatio voluntaria pensionis seu reservatae beneficio pleno de consensu titularis existentis in infirmitate, ex qua obiit, & nulla; eod quòd ita deficiat voluntas Papæ, qui si id scivisset, utique non admisset juxta *Rotam* apud *Merlin. decis. 701. à n. 1.* referente *Cardin. de Luca de pens. d. 5. n. 6.* Contrarium nihilominus resolvit idem *Card. cit. d. 5. ex n. 12.* eod quòd, dum ipse actus reservationis pensionis jam validus & perfectus erat antecedenter seu ab initio, quo apostolica gratia cum expeditione litterarum concessa fuit, nullumque alium actum, ad validitatem & perfectionem sui expectabat, perque istius modi solutionem factam ab infirmo, & subsecutam inde ademptionem possessionis exigendi

di pensionem nullum novum gravamen inferatur Ecclesie, nullumque jus novum quaratur pensionario: quemadmodum è contra per præstitum reservationi consensum, per factam resignationem beneficii vel officii venalis, per factam subinfeudationem in infirmitate, respectivè novo gravamine oneratur Ecclesia, novumque jus acquiritur pensionario, resignatario, subinfeudatario &c. & hæc personæ hinc principaliter suum jus merentur, merito istiusmodi actus, ut Card. de Luca *cit. d. 5. n. 12.* Unde tale præjudicium resultat Ecclesie, aut personis aliis, gesti in infirmitate illiciti & infecti censentur ob fraudem à lege præsumptam, quæ dicitur potius fraus præjudicii, quam fraus consilii. Porro ampliaciones plures, uti & limitationes responsionis principalis datæ *questione præcedente petes ex questionibus seqq.*

Questio 573. An etiam, & qualiter titulari mortuo, morte naturali vel civili, seu dimisso ablatò ve ab eo beneficio soluta pensio, puta ab economo sede vel beneficio vacante, aut sequestrario fructuum interea constituto, pariat quasi possessionem exigendi contra titularem successorem?

1. Respondeo primò in genere: in hoc casu vacantis beneficii facta solutio à non habente verum titulum illius beneficii gravati, etsi aliàs ad eum spectarent fructus vacantis beneficii, non præjudicat titulari in ordine ad pariendam pensionario quasi possessionem contra titularem; cum in his incorporalibus tota vis acquirendi dictam quasi possessionem consistat in scientia & patientia Domini, qualis non est beneficio illo vacante. Ventrigl. *cit. §. 2. n. 60.* Lott. *cit. q. 38. d. n. 130.* Corrad. *pr. benef. l. 5. c. 7. n. 4.* Hinc

2. Respondeo secundò in specie: non acquiritur illa quasi possessio per solutionem factam ab administratore vel exactore, seu deputato pro exigendis fructibus Ecclesie vacantis. Ventrigl. *loc. cit. Lott. n. 134.* citans Rotam *decis. 184. per tot. p. 1. divers.* Neque in factam à sequestrario. Ventrigl. *loc. cit. Lott. n. 135.* ex Seraph. *decis. 436. d. n. 3.* Neque per factam à Camera regia (intellige, dum ad eam spectant fructus beneficii vacantis) Ventrigl. *loc. cit. Lott. n. 136.* ex Gratian. *discep. for. c. 113. n. 52.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 453.* Neque per factam à subcolleatore spoliatorum. Lott. *n. 137.* citans Rotam, apud Gregor. *decis. 275. n. 8.* (quæ tamen utatur verbo *forte*, adeoque loquatur dubitative) & pro prædictis omnibus Beltramin. in *addit. ad Ludovis. decis. 275. n. 22.* De facta tamen solutione etiam unica per reservatarium fructuum, qui habet facultatem percipiendi illos auctoritate propria, contrarium, nimirum quòd acquiratur possessio exigendi contra successorem, sentiunt Corrad. *loc. cit.* Ventrigl. *loc. cit. n. 59.* citans Beltramin. *ubi antè n. 23.* & Rotam *decis. 208. n. 3. p. 3. recent.* Lott. *n. 139.*

Questio 574. An, & qualiter solutio facta per alium nomine titularis, puta per procuratorem, mandatarium &c. constituat pensionarium in quasi possessione exigendi?

1. Respondeo primò. Solutione facta per procuratorem, de cujus sufficiente mandato ad solvendum constat, sive si liqueret de notoria legalitate personæ solventis, inducitur dicta quasi

possessio. Lott. *cit. q. 38. n. 151. juncto n. 149.* Ventrigl. *cit. §. 3. n. 61.*

2. Respondeo secundò: solutio facta per alium nomine titularis, dum de hujus mandato sufficiente non constat non inducit illam quasi possessionem; quòd esse poterit, ut talis solvens vel id effuxerit in præjudicium alterius; vel etiam sua simplicitate inductus. Et quamvis nemo præsumatur jactare suum, hæc tamen præsumptio non sufficit; cum detur instantia facti possibilis in contrarium, juxta *c. in presentia, de probat.* Lott. *loc. cit. n. 139.* addens *n. 142.* propterea Rotam nusquam voluisse admittere hanc præsumptionem mandati de solvendo sine adminiculis.

3. Respondeo tertio: quòd si tamen, dum de tali mandato non constat, appareat de scientia & taciturnitate titularis, seu constaret, solutionem ejus nomine factam esse eo sciente & tacente, esset id ipsum non tantum præjudicium, sed etiam se solo sufficiens adminiculum ad præsumptionem de mandato ad solvendum (ne aliàs videatur induci in titulari dissimulatio ex causa decipiendi pensionarium, quo casu sola scientia & taciturnitas juris præsumptione refertur ad consensum, juxta *l. si sine, c. ad Vellejan. & Felin. in c. nonne. n. 13. de presump.* Lott. *n. 144.*) & consequenter talis solutio sufficeret ad generandam illam quasi possessionem. Lott. *n. 143.* Ventrigl. *cit. n. 61.* citantes Beltramin.

4. Respondeo quartò. Quotiescunque, etiam per quodvis aliud argumentum excluderetur sinistra illa præsumptio doli & machinationis (eà enim qualitercumque elissà præsumptio contraria *l. cum de indebito* manet in pleno suo robore) seu quoties ex aliis adminiculis rectè præsumi potest mandatum de solvendo, solutio facta à tertio inducit hanc quasi possessionem. Ventrigl. *loc. cit. Lott. n. 146.* Atque ita etiam, si pensionarius jam fuisset in quasi possessione exigendi per alias solutiones antecessorum, & agendo contra successorem ostenderet, has solutiones ejus nomine factas, frustra objiceret ei hic successor defectum mandati; cum verosimile non sit, aliquem cum tanta sua jactura peccasse, solvendo pensiones de proprio. Lott. *cit. n. 146. juncto n. 147.* & ex eo Ventrigl. Hinc

5. Respondeo quintò, idem fore, seu rectè præsumi legitimum mandatum in solvente, & consequenter gigni illam quasi possessionem, si solutio esset quidem de uno tantum termino, sed quantitatis non minimæ, ita ut non cadat sub sensum sani viri, quòd solvens tantam jacturam voluerit facere, solvendo de suo infcio titulari. Lott. *n. 148.*

6. Respondeo sextò. Dum constat, alteri datum mandatum & commissionem solvendi per titularem, mandatum tamen illud effectum non habuit, sive non sit effectualis solutio secuta, non inducitur quasi possessio exigendi; cum aliud sit mandatum de solvendo, aliud solutio. Ventrigl. *loc. cit. n. 62.* citans Gratian. *discep. for. c. 113. n. 53. & 54.*

Questio 575. An solutio facta per campforem inducat istiusmodi quasi possessionem, & sic quòd ad hanc possessionem præjudicet titulari, pro quo schedulam bancariam conscripsit, & dedit pensionario?

Respondeo: si campfor ille censetur & dicatur hoc ipso habere à principali debitore mandatum ad solvendum, pensionario exigente stans